Participatieplan Marineterrein (publieksversie)

1.1 Waar komen we vandaan en waar staan we nu?

In november 2023 stelde de gemeenteraad de projectnota[1] *Toekomstige Ontwikkeling Marineterrein* vast. Daarmee eindigde het onderzoek naar de haalbaarheid. Ook stelde de gemeenteraad de kaders voor de toekomstige ontwikkeling vast. De projectnota bestaat ook uit de Nota van Uitgangspunten van 15 september 2022 en de Nota van Beantwoording van november 2022. Samen vormen deze documenten de basis voor de volgende stappen, waaronder dit participatieplan[2].

Zolang het Rijk eigenaar is van het terrein, werken het Rijk en de gemeente samen aan de ontwikkeling. De gemeente wil een deel van het terrein kopen. Een ander deel blijft van het Rijk. Defensie ontwikkelt daar een nieuwe kazerne. De gemeente maakte dit participatieplan samen met Defensie, het Rijksvastgoedbedrijf, Voets+TEPP, Stichting Marineterrein Collectief en de Werkgroep Ontwikkeling Marineterrein (WOM). In 2025 is de Gemeenschapsraad[3] opgericht. De raad werkt aan de tijdelijke ontwikkeling van het terrein en aan het behoud van belangrijke waarden voor de toekomst. Het doel is om betrokkenen actief mee te laten doen aan de ontwikkeling van het Marineterrein als vernieuwend en duurzaam deel van de stad.

Belangrijke mijlpalen:

- **December 2013:** ondertekening bestuursovereenkomst tussen Ministerie van Defensie en de gemeente Amsterdam
- **Juli 2023:** De Stuurgroep Marine Etablissement Amsterdam (Stuurgroep MEA[4]) en de Open Kennis Coalitie (OKC[5]) ondertekenden een intentieovereenkomst. Daarin staat dat zij het Marineterrein samen willen ontwikkelen tot een innovatiedistrict met maatschappelijke en economische waarde.
- **November 2023:** De gemeenteraad stelde de projectnota vast.
- **Juni 2025:** De gemeente kreeg een voorkeursrecht op het terrein. Daardoor kon de gemeente gesprekken starten over de aankoop.
- **2026:** De gemeente stelde dit participatieplan op, samen met betrokken partijen en belanghebbenden. Dit plan werd op 2 november vastgesteld door het college.
- **2026:** Het Rijk en de gemeente startten gesprekken over de aankoop van het Marineterrein. Het deel waar Defensie de nieuwe kazerne bouwt, valt hier niet onder.

[1] De Projectnota Marineterrein beschrijft de afspraken en kaders voor de ontwikkeling van het Marineterrein. Het terrein moet een open en duurzaam deel van Amsterdam worden. Er komt ruimte voor innovatie, samenwerking, werken, leren, wonen en recreatie. Het doel is dat Amsterdammers het terrein kunnen gebruiken en dat het gebied bijdraagt aan de ontwikkeling van de stad.
[2] De investeringsnota bevat het volledige ruimtelijke plan en bereidt de uitvoering voor. De nota bevat een stedenbouwkundig plan, een programma voor de ruimte, een berekening van kosten en opbrengsten en een financiële uitleg. De gemeenteraad neemt daarna het investeringsbesluit en stelt het benodigde geld beschikbaar. Dit is een verplicht besluit in fase 3 en kan niet worden overgeslagen.
[3] De Gemeenschapsraad bestaat uit de WOM, Stichting Marineterrein Collectief, Voets+TEPP en de gemeente Amsterdam.
[4] In de Stuurgroep MEA zitten opdrachtgevers van de gemeente Amsterdam, Defensie en het Rijksvastgoedbedrijf.
[5] De AHK, Codam en het AMS Institute vormen samen de Open Kennis Coalitie. Zij willen bijdragen aan de ontwikkeling van het Marineterrein als innovatiedistrict voor de lerende stad.

Scenario's voor de toekomst:

1. **De gemeente koopt het terrein**
   Dit is nu het uitgangspunt in de projectnota Marineterrein.
   - Na de aankoop kan de gemeente Amsterdam stap voor stap beginnen met de eerste ontwikkelingen.
   - Dit proces kan ook vanaf 2032 starten.

2. **Een andere partij koopt het Marineterrein**
   In dit scenario koopt een andere partij dan de gemeente het terrein.

Dit participatieplan gaat uit van het eerste scenario. Daarom werken we een ander scenario niet verder uit in dit plan.

Participatie tot nu toe:

- Voordat de gemeenteraad de projectnota vaststelde, waren er twee uitgebreide participatierondes. De eerste ronde was met inwoners van Amsterdam, van 25 augustus tot en met 4 oktober 2017. De tweede ronde was met omliggende buurten in 2021-2022.
- Belanghebbenden konden eind 2021 en begin 2022 reageren op de Nota van Uitgangspunten. De gemeente verwerkte de reacties in de Nota van Beantwoording[6]. De Nota van Beantwoording en de Nota van Uitgangspunten horen bij de projectnota.
- Er waren regelmatig gesprekken met buurtorganisaties om hen bij te praten. De Werkgroep Ontwikkeling Marineterrein (WOM) organiseerde deze gesprekken.
- In 2025 richtte de WOM samen met Stichting Marineterrein Collectief de Gemeenschapsraad op. In deze stichting werken bedrijven, instellingen en organisaties op het terrein samen. De raad bestaat uit leden van de WOM en Stichting Marineterrein Collectief. Voets+TEPP en de gemeente Amsterdam zijn gesprekspartner.

De projectnota noemt drie uitgangspunten voor participatie:

- We blijven in gesprek en gebruiken kennis uit de omgeving;
- We passen het participatieplan aan als dat nodig is;
- We betrekken verschillende en brede groepen.

1.2 Wat gaan we doen?

We hebben een flexibel participatieplan gemaakt. Hierin staat hoe we samenwerken als bewoners en ondernemers hun mening mogen geven. Komt er een nieuw onderwerp bij? Dan voegen we dat toe aan het plan. Ook staat in het plan wat de aanpak is, wanneer de belangrijke momenten zijn en welke stappen we nog gaan zetten.

Omdat het plan flexibel is, kunnen we makkelijk nieuwe ideeën toevoegen. Uw reacties gebruiken we om de plannen en officiële documenten aan te passen. Het gaat dan om de volgende documenten:

1. **Leidraden Stedenbouw, Openbare Ruimte en Beeldkwaliteit:** Hierin staat hoe het terrein er straks uitziet (de leidraden).
2. **Resultaten van vastgestelde onderzoeken van de gemeente Amsterdam:** De onderzoeken die de gemeente Amsterdam doet voor de nieuwe regels in de buurt.
3. **Strategie en aanpak van onderzoeken van Defensie:** Defensie laat zien hoe zij hun onderzoeken voor het terrein gaan uitvoeren.

[6] In de Nota van Beantwoording verzamelt en beantwoordt de gemeente de reacties op de concept-Nota van Uitgangspunten. De nota beschrijft welke reacties zijn ontvangen, hoe de gemeente daarop heeft gereageerd en welke aanpassingen zijn gedaan. De Nota van Beantwoording hoort bij de stukken voor het besluit over de projectnota en het verdere proces.

Het projectteam van de gemeente maakt dit plan samen met Defensie en het Rijksvastgoedbedrijf. Ook praten zij hierover met de wijkmedewerkers van stadsdeel Centrum (de gebiedsmakelaars), beheerder Voets+TEPP en de Gemeenschapsraad van het Marineterrein. De wethouder Grond en Ontwikkeling geeft uiteindelijk de officiële goedkeuring voor het plan.

In deel 3.1 staan de onderwerpen waarover u kunt meepraten. We schrijven er per onderwerp bij hoeveel invloed u kunt hebben. Zodra we meer weten, vullen we dit aan.

1.3 Voorwaarden voordat participatie per onderwerp start

- Dit participatieplan gaat ervan uit dat de gemeente Amsterdam het Marineterrein koopt. Koopt de gemeente het terrein niet? Dan blijft de gemeente de omgeving informeren en betrekken. Meer informatie hierover staat vanaf pagina 64 in de projectnota.
- Voor elk onderwerp uit paragraaf 3.1 gelden eigen voorwaarden. Pas als aan die voorwaarden is voldaan, kan de participatie over dat onderwerp starten.
- Het moet duidelijk zijn welke vervolgstappen er zijn voor andere onderdelen van de participatie.

2.1 Waarom doen we dit samen en hoeveel invloed heeft u?

De ontwikkeling van het Marineterrein raakt veel partijen. Denk aan omwonenden, ondernemers, instellingen en deskundigen. Hun kennis, ervaring en ideeën helpen om de plannen beter uit te werken. Zo dragen zij bij aan een vernieuwend en duurzaam Marineterrein.

Eerst willen we samen een participatieplan maken dat op brede steun kan rekenen. De gemeente Amsterdam en Defensie werken hier eerst samen aan. Daarna betrekken zij ook andere partijen. Het vastgestelde plan vormt de basis voor participatie over de inhoudelijke onderwerpen van de ontwikkeling. Hoeveel invloed deelnemers hebben, verschilt voor de gemeente en voor Defensie. Bij onderwerpen van de gemeente kiezen we per onderwerp voor samenwerken, adviseren, reageren, informeren en luisteren, of een combinatie hiervan.

Mate van invloed:

Herontwikkeling door Defensie

- **Informeren en luisteren** U krijgt informatie over het project. We luisteren naar uw signalen en die van anderen. We leggen uit met welke signalen uit de omgeving we wel en niet rekening kunnen houden. Kan dat niet? Dan leggen we uit waarom.
- We koppelen de participatiemomenten aan juridische procedures, zoals het omgevingsplan en vergunningen. Daarbij organiseren we informatieavonden. Dit gebeurt nu ook al voor het gebruik van de kazerne.

Herontwikkeling door gemeente Amsterdam

- **Samenwerken** We maken samen met u plannen of oplossingen. U en de gemeente hebben invloed op het proces en het resultaat. We nemen besluiten in overleg.
- **Adviseren** We vragen u om actief mee te denken en advies te geven over onze plannen of keuzes. We nemen uw advies serieus en verwerken het waar mogelijk. De gemeente kan wel besluiten om het advies niet over te nemen.
- **Reageren** We vragen uw reactie op plannen of voorstellen die al voor een groot deel klaar zijn. We nemen uw reactie mee in onze afweging. De gemeente houdt de regie en neemt uiteindelijk het besluit.
- **Informeren en luisteren** We geven u op tijd informatie over onze plannen, projecten of besluiten. U blijft op de hoogte, maar heeft geen directe invloed op de inhoud of het resultaat. We luisteren wel naar uw reacties, maar deze bepalen niet het besluit.

2.2 Wat staat al vast? Wat vragen we aan u?

Hoe u kunt meedoen en hoeveel invloed u heeft, verschilt per onderwerp. We willen daarom weten hoe betrokkenen nu en later willen en kunnen meedoen.

Wat staat al vast:

- De projectnota[7] is in november 2023 vastgesteld. Deze nota is de basis voor de verdere uitwerking.
- Het Marineterrein is een project voor de hele stad. Daarom stelt de wethouder Grond en Ontwikkeling besluiten vast en niet het stadsdeel.
- Het bestaande beleid en de bestaande wetten en regels staan vast.
- De gemeente heeft de vragen voor de standaardonderzoeken voor de wijziging van het omgevingsplan al bepaald.
- De behoefte aan de kazerne en de functie van het kazernedeel staan al vast.
- Defensie kan door veiligheidseisen en eisen van gebruikers niet alle informatie over de nieuwe kazerne delen.

Wat vragen we:

De vragen per onderwerp staan in paragraaf 3.1.
De gemeente wil voor de participatie samenwerken met deskundigen. Daarom kunnen we betrokken partijen vragen om deskundigen uit hun netwerk voor te stellen. We kunnen hen ook vragen om te helpen bij de organisatie van de participatie.

2.3 Wie doen er mee?

Bij dit project doen verschillende partijen mee:

- Gemeente Amsterdam
- Ministerie van Defensie
- Rijksvastgoedbedrijf
- Voets+TEPP
- Open Kennis Coalitie (OKC)
- Huidige gebruikers van het Marineterrein
- Stichting Marineterrein Collectief
- Werkgroep Ontwikkeling Marineterrein (WOM)
- Direct omwonenden en omliggende buurten
- Deskundigen op het gebied van duurzaamheid, innovatie, wonen en leren
- Verschillende groepen uit de stad
- Zoöp[8]

2.4 Hoe en wanneer kunt u meedoen?

In paragraaf 3.1 werken we per onderwerp uit hoe u kunt meedoen. Voorbeelden zijn:

- Bijeenkomsten op locatie of online voor verschillende groepen.
- Nieuwe vormen van participatie, zoals digitale platforms of interactieve workshops.

2.5 Wat gebeurt er met uw inbreng?

We verwerken uw inbreng waar dat mogelijk is in de plannen en documenten. Daarna worden deze formeel vastgesteld. Dit gebeurt op verschillende niveaus:

- Bij onderwerpen over het kazernedeel weegt het projectteam de inbreng af. Het projectteam koppelt terug wat ermee gebeurt en stelt het resultaat vast.

[7] Op pagina 36 en 37 van de projectnota staat het vastgestelde programma.
[8] Een Zoöp, kort voor zoöperatie, is een manier van organiseren waarbij ook de belangen van planten, dieren, ecosystemen en de bodem meetellen bij besluiten.

- Bij onderwerpen over de rest van het Marineterrein stelt de wethouder het resultaat vast. De wethouder is eindverantwoordelijk voor het gemeentelijke participatieplan. Na goedkeuring door de wethouder kan de ambtelijk opdrachtgever nieuwe onderwerpen in hoofdstuk 3 vaststellen. Dit gebeurt dan namens de wethouder. De wethouder en het stadsdeel krijgen altijd informatie over nieuwe onderwerpen en over de voortgang. Het Marineterrein is een project voor de hele stad. Daarom is de wethouder Grond en Ontwikkeling verantwoordelijk en niet het stadsdeel. De ambtelijk opdrachtgever kan altijd besluiten dat de wethouder een onderwerp zelf vaststelt.

2.6 Communicatie

We informeren betrokkenen op tijd. Welke kanalen we gebruiken, hangt af van het onderwerp en de doelgroep:

- **Direct omwonenden en huidige gebruikers:** Zij krijgen persoonlijke uitnodigingen per post, via sociale media en/of via berichtenapps. Voor gebruikers op het terrein kan dat bijvoorbeeld via Bisner.
- **Brede doelgroepen:** We gebruiken netwerken en kanalen van Defensie en de gemeente Amsterdam. Ook gebiedsmakelaars kunnen helpen om mensen te bereiken.

2.7 Vooruitblik

De komende jaren vullen we het participatieplan verder aan. Ook passen we het plan aan als er nieuwe inzichten of ontwikkelingen zijn. We blijven nieuwe vormen van participatie gebruiken. Daarbij is er aandacht voor gesprek, duurzaamheid, biodiversiteit en toegankelijkheid voor iedereen.

Na de vaststelling van dit participatieplan begint de volgende fase: het uitvoeren van het participatieplan en het vervolg hierop. Dat vervolg is de ontwerpfase. In deze fase maken we leidraden voor stedenbouw en voor de openbare ruimte. Deze leidraden vormen de basis voor het omgevingsplan en het investeringsbesluit.

We betrekken de omgeving via informatiebijeenkomsten, nieuwsbrieven en de projectwebsite. We maken een kort verslag van de informatiebijeenkomsten en van de inbreng. We delen dit verslag met betrokkenen en publiceren het op de gemeentelijke website Participatietrajecten | Gemeente Amsterdam. Ook latere verslagen publiceren we daar.

De projectwebsite blijft online. Ook daar plaatsen we de verslagen. De verslagen helpen de gemeente om de verschillende belangen zorgvuldig af te wegen en een besluit te nemen. De gemeente wil open en toegankelijk samenwerken. Ook stemt zij dit project af met andere ontwikkelingen in de stad.

3 Participatie per onderwerp

We vullen de volgende onderwerpen tijdens het project verder aan. De eerste onderwerpen zijn daarom al verder uitgewerkt dan onderwerpen die later aan bod komen.

3.1 2026: Participatieplan op procesniveau maken

In 2026 maken we het participatieplan op procesniveau. Hierin staat hoe en wanneer we betrokkenen laten meedoen aan de ontwikkeling van het Marineterrein. Het plan is flexibel. We maken afspraken over de aanpak, de fasen van participatie en de momenten waarop we om inbreng vragen.

Onderwerpen van participatie

Bij het maken van het participatieplan bespreken we de volgende onderwerpen:

- **Voorwaarden voor de start:** Aan welke regels moet zijn voldaan voordat participatie over een onderwerp kan beginnen?
- **Afspraken over betrokkenheid:** Hoe en wanneer willen betrokkenen meedoen in de verschillende fasen van het project?

- **Mate van invloed:** Hoeveel invloed past bij elk onderwerp? Hoe stemmen we dit af met de betrokkenen en met de kaders die al vaststaan?

Proces en aanpak
We organiseren brede bijeenkomsten over het participatieplan. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen betrokkenen meedenken over de opzet en aanpak van het participatieproces. We verwerken de ontvangen inbreng in het participatieplan. Waar mogelijk nemen we ideeën en aandachtspunten over in de definitieve versie.

Mate van invloed
Voor dit onderwerp is de mate van invloed: Samenwerken.

Uitdagingen en afwegingen
Betrokkenen hebben verschillende verwachtingen en behoeften. Bij het maken van het participatieplan zoeken we naar een goede balans tussen deze belangen. Zo willen we komen tot een aanpak die op brede steun kan rekenen. We leggen ook duidelijk uit wat binnen de kaders van het project wel en niet mogelijk is.

Resultaat
We stellen het definitieve participatieplan vast met de inbreng uit het participatietraject. Dit plan is de basis voor alle volgende participatie over de ontwikkeling van het Marineterrein.

3.2 2026: Participatie over de leidraden Stedenbouw, Openbare Ruimte en Beeldkwaliteit

De leidraden Stedenbouw, Openbare Ruimte en Beeldkwaliteit zijn belangrijke documenten voor de ontwikkeling van het Marineterrein. Ze geven richting aan de inrichting en uitstraling van het gebied. Bij de participatie vragen we betrokkenen naar hun wensen voor de inrichting, functies en beeldkwaliteit van het terrein.

Onderwerpen van participatie

Bij de leidraden bespreken we de volgende onderwerpen:

- **Algemene wensen voor de inrichting van het terrein:** Welke behoeften en ideeën zijn er voor de inrichting van het toegankelijke deel van het Marineterrein als testgebied?
- **Gewenste functies:** Welke functies passen bij het innovatiedistrict?
- **Nieuwe vormen van wonen, werken en leren:** Welke vernieuwende ideeën voor wonen, werken en leren kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van het Marineterrein?
- **Beeldkwaliteit:** Hoe moeten de gebouwen in het innovatiedistrict eruitzien?
- **Natuurinclusiviteit en ecologie:** Welke ruimte krijgt de natuur op het Marineterrein?
- **Bestuur en beheer (governance):** Hoe gaan we het terrein in de toekomst ontwikkelen en beheren?
- **Circulariteit:** Hoe kunnen we het Marineterrein zo duurzaam mogelijk maken met het oog op herbruikbare materialen?

Mate van invloed
Voor dit onderwerp is de mate van invloed: Adviseren.

Proces en aanpak

We gebruiken verschillende manieren om mensen over de thema's te laten meepraten:
- Brede bijeenkomsten voor verschillende groepen. Voor elke bijeenkomst nodigen we groepen uit die een duidelijk belang bij het onderwerp hebben of er veel kennis over hebben.
- Online enquêtes om ideeën en meningen uit de hele stad op te halen.
- Interactieve workshops en andere nieuwe vormen van participatie.

We verwerken de ontvangen inbreng in de conceptleidraden. Waar mogelijk nemen we ideeën en aandachtspunten over in de definitieve leidraden.

Uitdagingen en afwegingen
Betrokkenen hebben verschillende en soms tegengestelde belangen. Daarom zoeken we naar een goede balans tussen deze belangen, waarbij niet ieder belang even zwaar weegt. Zo willen we komen tot een visie voor het terrein die op brede steun kan rekenen.

Resultaat
We vullen de definitieve leidraden aan met de inbreng uit het participatietraject. De leidraden vormen daarna een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling van het Marineterrein.

3.3 2026: Participatie over conceptresultaten van onderzoeken

De plannen voor het Marineterrein staan in de Projectnota Marineterrein. Bewoners en ondernemers hebben hier al vaak over meegedacht. Ook denken zij nu mee over de regels voor de bouw, de buitenruimte en hoe het terrein eruit gaat zien. Al deze plannen en regels komen straks in één officieel wetboek voor de buurt: het omgevingsplan. Omdat iedereen al veel heeft meegedacht over de plannen, is extra meepraten over de precieze wetten en regels niet nodig.

Voor de verandering van het omgevingsplan zijn verschillende onderzoeken nodig. Deze onderzoeken laten zien wat de gevolgen van het project zijn voor de buurt. Denk aan onderzoek naar verkeer of geluid. Omdat deze gevolgen groot kunnen zijn, organiseren we een bijeenkomst over de eerste resultaten. We leggen de resultaten aan u uit. Daarna kunt u uw zorgen en wensen met ons delen. Wij passen de onderzoeken daarna aan en vertellen wat we met uw reactie hebben gedaan.

Dit betekent niet dat u later niet meer kunt reageren op de plannen. Dat kan nog tijdens de officiële stappen die volgen. Het nieuwe plan ligt dan een paar weken voor iedereen klaar om te bekijken. In die periode kan iedereen een officiële brief sturen met een reactie. Zo'n reactie heet een zienswijze. Omdat de onderzoeken bij het plan horen, kunt u in uw brief ook reageren op de onderzoeken.

Onderwerpen van participatie
Bij de conceptresultaten van de onderzoeken bespreken we de volgende onderwerpen:

- **Aandachtspunten in de onderzoeksresultaten:** Welke zorgen of vragen hebben betrokkenen over de resultaten? Zijn er onderwerpen die verder onderzocht moeten worden?
- **Zorgen uit de omgeving:** Welke zorgen of aandachtspunten uit de omgeving moeten we meenemen in de definitieve onderzoeksrapporten?

Mate van invloed
Voor dit onderwerp is de mate van invloed: Reageren.

Proces en aanpak
We gebruiken verschillende manieren om mensen over de conceptresultaten te laten meepraten:

- **Brede bijeenkomsten:** Betrokkenen kunnen hun reactie delen en in gesprek gaan met het projectteam.
- **Online enquêtes:** Hiermee halen we reacties op bij een brede groep belanghebbenden.
- **Workshops of interactieve sessies:** Hierin bespreken we bepaalde onderwerpen of zorgen uitgebreider.

We nemen de ontvangen inbreng op in een aparte participatieparagraaf in de definitieve onderzoeksrapporten.

Uitdagingen en afwegingen

Bij het meepraten over de eerste resultaten moeten we goed letten op de planning. Ook moeten we kijken wat er nog echt veranderd kan worden. We willen de onderzoeken op tijd afmaken én uw ideeën goed gebruiken. Daarom vertellen we vooraf duidelijk wat wel en niet kan. Zo weet iedereen waar hij aan toe is.

Het resultaat

We maken de onderzoeksrapporten definitief samen met uw ideeën en reacties. Deze rapporten gebruiken we daarna om de regels in het omgevingsplan aan te passen.

3.4 Participatie over de manier waarop we het gebied ontwikkelen

De ontwikkeling van het gebied moet passen bij de projectnota. Een mogelijkheid is bijvoorbeeld coöperatieve gebiedsontwikkeling, waarbij partijen samen verantwoordelijkheid dragen. De aanpak is nu nog niet duidelijk. Daarom wordt dit later een onderwerp voor participatie.

3.5 Participatie over de wijziging van het omgevingsplan

Lees ook deel 3.3. Voor het grootste deel van het terrein gelden nu nog geen officiële bouw- en gebruiksregels. Dat is op dit moment geen probleem, omdat het terrein van de overheid (het Rijk) is. De gemeente en de overheid hebben samen goede afspraken gemaakt over wat er nu mag. Maar voor de nieuwe plannen moeten de regels in het omgevingsplan wel veranderen.

Als de gemeente de regels gaat aanpassen, moet zij vooraf uitleggen hoe bewoners en ondernemers kunnen meepraten. Als de regels definitief worden, moet de gemeente opschrijven wie er allemaal hebben meegedacht. Denk aan inwoners, bedrijven en organisaties. Ook moet de gemeente laten zien wat het resultaat is en of zij zich heeft gehouden aan de lokale regels voor meepraten (de Participatieverordening). In deze regels staat dat er een plan voor meepraten moet komen. Daarin staat precies óf en hóe u kunt meedoen. Bij het definitieve besluit legt de gemeente uit hoe dit plan is uitgevoerd.

Er is al veel meegedacht over de plannen (de projectnota). Ook kunt u nog meepraten over de nieuwe richtlijnen en de onderzoeken. Daarom hoeft u niet nog een keer apart mee te praten over de wetswijziging zelf. Die wijziging maakt van de plannen die we al besproken hebben, alleen nog maar officiële wetten. Wel kan iedereen later nog een officiële reactie (zienswijze) sturen over de nieuwe regels van het omgevingsplan.

3.6 Participatie over bestuur en beheer (governance)

Als we samen praten over de regels voor de bouw en de buitenruimte, bespreken we ook hoe het terrein in de toekomst wordt bestuurd en onderhouden. Koopt de gemeente het Marineterrein? Dan zijn er nieuwe afspraken nodig over het bestuur. In die afspraken staat bijvoorbeeld wie de nieuwe eigenaren, huurders en gebruikers kiest. Ook spreken we af welke regels er gelden als zij een deel van het Marineterrein gebruiken.

4 Tot slot

Dit participatieplan legt de basis voor een open, vernieuwende en toegankelijke samenwerking over de ontwikkeling van het Marineterrein. De betrokkenheid van verschillende partijen is nodig om van dit gebied een duurzaam en toekomstbestendig deel van de stad te maken. Het participatieproces kan anders lopen dan in dit plan staat. Als er iets verandert, leggen we uit wat er verandert en waarom. Kijk voor actuele informatie op www.amsterdam.nl/marineterrein